

[Bertel Dahlgaard.]

forstår forskellen. Jeg tror, vi i Danmarks politik skal se med forventning hen til, hvad der nu måske er mulighed for kan gro frem af de planer, der i øjeblikket drøftes indenfor De Forenede Nationer.

Den højtærede udenrigsminister var inde på et forsvar for, at rigsdagen ikke havde haft lejlighed til at drøfte Danmarks tiltræden af enhedskommandoen. Jeg minder om, at denne sag på vor foranledning senere vil blive behandlet her i tinget. Jeg skal derfor indskrænke mig til at sige, at når den højtærede minister udtaler, at ingen ønskede rigsdagen indkaldt inden det i grundloven fastsatte tidspunkt, så ved ministeren, at dette ikke dækker realiteten i det, der foregik, idet det radikale venstre forlangte, at svarets afgivelse ventede de få dage, der var tilbage, inden den ordinære rigsdag trådte sammen den 3. oktober, så rigsdagen kunne drøfte og gennemgå sagens vidtrækkende enkeltheder. Den højtærede minister søger et forsvar deri, at rigsdagen for 1½ år siden gav sin tilslutning til selve Atlantpagten, og siger, at tiltrædelsen var en simpel konsekvens deraf. Men, højtærede minister, det var netop dette, det var rigsdagens ret at skønne over, og det er ejendommeligt, at den højtærede udenrigsminister omtrent i samme åndedræt erkendte, at beslutningen om enhedskommandoen netop må medføre ændringer i selve Atlantpactorganisatio- nens hidtidige struktur. Mon det ikke var ønskeligt, at der var lidt mere konsekvens i ministerens argumentation?

Det er selvfølgelig heller ikke muligt at hævde, at det, at en fremmed øverstkomman- derende indenfor alliancen skal have komman- do over danske tropper både i krig og fred, er en konsekvens af Atlantpagten, som den i sin tid tiltrådtes, og jeg tør nok sige, at den højtærede minister selv ikke havde forudset dette på noget tidligere tidspunkt. Vi måtte da også opleve i går, at den højtærede uden- rigsminister her i tinget nødsagedes til at erklære, at det nu var nødvendigt at over- veje, i hvilket omfang Danmark formåede at påtage sig de forpligtelser, som vil følge af de nye planer om De Forenede Nationers fredsstyrker, idet vi i forvejen har forplig- telsen overfor Atlantpagten.

Det kan sikkert ikke være hen i vejret, når det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen har erklæret, at spørgsmålet om tilslut- ning til enhedskommandoen er større end spørgsmålet om tilslutningen til selve At- lantpagten, og det ærede medlem føjede til, at selvfølgelig burde der gives tid til at drøfte spørgsmålet i rigsdagen. Jeg tror i

det hele taget, at den højtærede udenrigs- minister skulle afholde sig fra den opgave at afsige en dom vedrørende rigsdagens ret- tigheder på dette område. Når ministeren ikke forstår, at det kan smerte mig, at Dan- marks endelige stillingtagen foregribes uden rigsdagens drøftelse og direkte billigelse, så undrer det mig i og for sig ikke. Jeg kan vanskeligt tænke mig, at den højtærede uden- rigsminister i det hele taget selv er i stand til at nære så stærke følelser i forholdet til dette hus, at det giver sig udslag i smerte, men enhver må jo for sit eget vedkommende skønne over, hvor grænsen går mellem nød- vendigheden af at fastholde visse principper og opportuniste.

Jeg ville i denne forbindelse gerne sige et par ord til det ærede medlem hr. Erik Eriksen, der gjorde den opfattelse gældende, at det radikale venstre ikke i mødet med statsministeren og udenrigsministeren den 20. september fremsatte noget ønske om rigsdagens indkaldelse eller om behandling af sagen i rigsdagen. Dér må det ærede med- lem huske forkert. Det ærede medlem vil ved at tænke tilbage nok erindre, at jeg overfor statsministeren sagde, at det måtte være ganske overordentlig betænkeligt at give tilslutning uden en behandling af sagen på rigsdagen, og jeg kan føje til, at da det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) og jeg derpå efter mødet talte sammen om disse ting, lod vi straks til bekræftelse af vor udtalelse et brev til den højtærede stats- minister diktere, som han modtog den 21. september om morgenen, hvori der stod:

„Vi mener det rigtigt allerede nu at meddele, at vore betænkeligheder ved, at Danmark skulle tage beslutning ved- rørende Atlantrådets forslag uden drøf- telse og nærmere overvejelse i rigsdagen, vokser, jo mere vi tænker derover. Vi sy- nes ikke, det er muligt. Spørgsmålet er ikke blot spørgsmålet om forholdet til forfatningen, hvad vel nok hele rigsdagen bør skønne over, men tillige om, at der bør være lejlighed for rigsdagen til at granske det konkrete indhold af de forpligtelser, Danmark påtager sig.“

Jeg tror, der hermed er givet en fuldkom- men redegørelse for, hvad der fra vor side er foregået i denne sag.

Jeg vil dernæst sige et par ord i anledning af de udtalelser, der nu er fremsat af de ærede ordførere.

Når det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) fandt, at mine udtalelser vedrørende arbejds spørgsmålet, vedrørende spørgsmålet om arbejdsintensiteten var båret oppe af en undertone af bebrejdelser